edícia
AUGUSTÍN



Juraj Pigula (ed.)

MILOSRDNÉ SRDCE

ZO ŽIVOTA A SPISOV SV. AUGUSTÍNA

ZACHEJ.sk

MILOSRDNÉ SRDCE

ZO ŽIVOTA A SPISOV SV. AUGUSTÍNA



edícia
AUGUSTÍN

Juraj Pigula (ed.)

MILOSRDNÉ SRDCE

ZO ŽIVOTA A SPISOV SV. AUGUSTÍNA

ZACHEJ.sk

Vydal: © Zachej.sk, 2016
Editor: © Juraj Pigula
Grafika: © Tomáš Kyška

Autori:
Ján Krupa
(Cesta svätého Augustína k obráteniu)

Vittorino Grossi
(Svätý Augustín a milosrdenstvo) – preklad: Ján Kulič

Juraj Pigula
(O milosrdenstve)

ISBN: 978-80-8211-014-5

Všetky práva vyhradené. Žiadna časť tejto publikácie sa nesmie reprodukovať v akejkoľvek podobe alebo akýmkoľvek spôsobom (elektronicky, mechanicky, fotokópiami alebo iným spôsobom) bez súhlasu vlastníka autorských práv.

ÚVOD

Svätému Augustínovi sa zvyčajne prisudzuje mnoho charakteristík. Niektoré, ako napríklad „doktor milosti", sú však človeku dneška, ktorý neštuduje teológiu, trochu neznáme. Keď som sa raz jedného zo svojich študentov pýtal, prečo svätého Augustína kresťanská tradícia nazýva doktorom milosti, odpovedal mi: „Pretože bol veľký hriešnik a obrátil sa." Nepamätám sa, či ten študent urobil skúšku, lebo otázku som dal kvôli tomu, aby sme rozprávali o Augustínovej náuke o milosti a o pelagiánskej polemike. Určite však vystihol niečo, čomu rozumie každý. Augustín bol

hriešnikom, ktorý stretol Milosrdenstvo a obrátil sa.

Charakteristika, ktorá sa mi veľmi páči a je zrozumiteľná človeku dneška, znie „svätý Augustín ako žobrák milosrdenstva". Takejto charakteristike svätého Augustína, veľkého hriešnika a láskou vášnivo zapáleného svätca, azda rozumieme lepšie. On zakúsil silu Božieho milosrdenstva na vlastnej koži a stal sa jeho neúnavným ohlasovateľom medzi ľudom či už v kázňach, alebo vo svojich nespočetných spisoch. Nikdy však nezabudol, že zostane po celý život „žobrákom Božieho milosrdenstva", pretože sa každý deň modlí: „Odpusť nám naše viny" (*Mt* 6,12).

Naša kniha *Milosrdné srdce* chce priblížiť duchovný odkaz svätého Augustína k téme milosrdenstva. Aká bola cesta svätého Augustína k milosrdenstvu, sa dočítate v prvej časti knihy. Ide o nezvyčajný životopis, kde sa opisuje kontext doby a kultúry rímskeho sveta, aby sme lepšie porozumeli samotnej osobe svätého Augustína a jeho obráteniu. V druhej časti knihy sa dlhoročný

znalec myslenia a spisov biskupa z Hippo, P. Vittorino Grossi, zaoberá hlavnými témami o milosrdenstve, ktoré svätý Augustín vo svojej dlhoročnej pastoračnej praxi nastolil. Posledná časť knihy je výberom textov o milosrdenstve. Nádherné a konkrétne texty pomôžu každému lepšie a živo si predstaviť, ako svätý Augustín dokázal o milosrdenstve hovoriť a skutočne ho aj žiť. Verím, že sa stanú pre mnohých čitateľov silnou inšpiráciou pre každodenný život.

Juraj Pigula, augustinián

Edičná poznámka

Pri citovaní zo Žalmov používa sv. Augustín číslovanie podľa gréckeho prekladu Septuaginty (LXX). Jeho spôsob číslovania sme zachovali. Čitateľ nájde v katolíckych prekladoch Biblie zvyčajne číslo jednotlivého žalmu podľa masoretského textu, preto musí konzultovať čísla žalmov podľa Septuaginty (LXX); tieto čísla sú uvedené v textoch Písma v zátvorke.

Niektoré texty Svätého písma v dielach sv. Augustína nie sú úplne totožné s textami, ktoré máme k dispozícii dnes. Rozdiely možno nájsť hlavne pri Starom zákone, lebo sv. Augustín vlastnil staré latinské preklady Vetus Latina a iné z gréckej Septuaginty (LXX). Dnes sa starozákonné texty, prekladajú z hebrejského masoretského textu.

I

Cesta svätého Augustína k obráteniu

Zánik antického sveta[1]

Keď sa v roku 354 Augustín narodil, Rím už mal vyše tisíc rokov a vládol nad svetovou ríšou. Niekdajšia severoafrická kráľovská ríša Numídia, v ktorej ležalo Augustínovo rodisko Tagaste, bola za Júlia Cézara začlenená do rímskej pro-

[1] MARKUS, R. A.: *Saeculum. History and society in the theology of st. Augustine,* Cambridge University Press, Cambridge 1970.

vincie Afrika a už štyristo rokov bola pod vplyvom rímskej kultúry, ktorá zatlačila pôvodnú berberskú kultúru na okraj, aj keď ju nezničila úplne. Niektoré časti obyvateľstva hovorili ešte berberskou rečou a aj Augustínova matka Monika – ktorú dnes uctievame ako sv. Moniku – asi pochádzala z tohto národného kmeňa. Rímsky prvok však podstatne prevládal. Augustínovou materinskou rečou bola latinčina a rodina mala rímske štátne občianstvo, ktoré cisár Caracalla v roku 212 po Kristovi priznal všetkým slobodným občanom rímskych provincií.

V čase Augustínovho narodenia Rím už viac ako jednu generáciu nebol hlavným mestom ríše, lebo cisár Konštantín v roku 330 preložil hlavné mesto ríše do Konštantínopolu, dnešného Istanbulu. Konštantín bol prvým kresťanom na rímskom cisárskom stolci. Hoci sa nechal pokrstiť asi až na smrteľnej posteli, písomné a archeologické pramene ho prezentujú ako presvedčeného kresťana.